

görevini yapma imkanına sahip bulunması gerekir. Son şart, hac yolculuğuna girecek kişinin, gidip dönüşüne kadar hem kendisinin, hem de bakmakla yükümlü olduğu kimselerin sosyal seviyelerine uygun biçimde gireceklerini sağlayacak maddeleri; hac ve hac için yeterli zamana sahip olması anlamına gelmektedir. Yukarıda zikredilen şartları taşıyan kimsenin yapacağı haccın gerçekleştirilmesi için; İhrama girmek (niyet edip telbiye getirmek), Hacı belirlenen zaman içinde yapmak ve Hac mencahını belirlenen mekanlarda yapmak gerekir. Hanefilerde; haccın farzı vardır. Bunlar, ihrama girmek, Zilhicce'nin 9. günü; Arafat vakfesinde bulunmak ve ziyaret tavafı yapmaktır. Hanefiler ihramı şart, diğerlerini aslı; unsur (rukun) kabul etmişlerdir. İhrama girdikten sonra bu iki rukun yerine getirilmediği; hac tamamlanmış olmaz ve ihramdan kalkmaz. Buna göre zamanında Arafat'ta vakfe yapamayan kimse o yıl hac yapma imkanını kaybetmiş olur. Bu kişinin yarım bıraktığı haccını daha sonra kaza etmesi gerekir. Haccın vacib sayılan birtakım mencah; siki daha vardır ki bunların terkinden dolayı hac geresiz olmaz. Ancak meşrû; mazeret olmaksızın terk edilen her vacib için keffaret denmesi gerekir. Meşrû; mazeretler, yaşlılık, hastalık, aşırı zayıflık, bayılma ve kadınlara özgü; bazı haller gibi beşerî; sınırlarını aşan engellerdir. Hanefiler; mezhebine göre haccın başlıca vacipleri şunlardır: 1. Mekke'ye geliş yerlerine göre belirlenen yerlerde (mikât) veya buralara gelmeden önce ihrama girmek. 2. Saf ile Merve arasında sa'y etmek. 3. Mâzdelife'de vakfede bulunmak. 4. Arefe günü; akşam ve yatsı namazlarını Mâzdelife'de, yatsı namazının vaktinde cem ederek (birleştirerek) kılmak. 5. Cemrelere taş atmak (şeytan taşlamak). 6. İhramdan kalkmak için sa'ileri tıraş etmek veya kısaltmak. 7. Vedâ; tavafı yapmak. (Mekkeli olmayan veya Mekkeli hâkiminde sayılmayanlar için.) Hanefilerde; Hac yapacak kişinin ilk işi ihrama girmektir. Haccın şartlarından biri olan ihram, hac ya da umre yapmaya niyet eden kişinin, başka zamanlarda işlemesi mübah olan bazı fiil ve davranışları belirli bir süre kendisine haram kılması, yasaklamasıdır. Buna "ihrama girme" de denir. İhrama girmenin gereklerinden biri olarak erkeklerin bürünme; havlu ve benzeri türden dikişsiz kıyafete halk arasında ihram denilmekteyse de ihram esasen bu değildir. Onun için, usulüne göre ihrama girilmediği sürece sâz konusu sâz;lerle bürünmekle ihrama girilmiş olmaz. İhrama girme konusunda kadınlar da erkekler gibidir. Ancak erkekler "izar" (belden aşağı sarılan sâz;) ve "ridâ;" (belden üstü; sarılan sâz;) denilen iki parçaya havlu veya benzeri türden dikişsiz elbise giyerken, kadınlar normal elbiseleriyle ihrama girerler. İhrama girme işi niyet ve telbiye ile başlar. Yapacağı hac turlerine göre niyetini yapan kimse ihrama girerken sâz;lenmesi gerekli olan telbiye duasını okur: ¤ب§¤يْ£َاللَّهُمَّلَبَّيْكَ،لَبَّيْكَلاَشَرِيكَلَكَلَبَّيْكَ،إِنَّ

[8] Haccın uygulanışı konusunda geniş bilgi için bk., Salim Özlü, "Hacc", "Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi", 14 / 394-396; İrfan Yılmaz, "Hacc Rehberi", Ankara-1981. bk. T.D.V. İlmihal, İstanbul, 1999 [9] Buhârî, Hac, 4. II, 141. [10] Müslim, Hac, 437;.. [11] Buhârî, Hac, 4;.. [12] Bakara, 2/158, Hac, 22/32,36. [13] bk. Bakara, 2/158, 196-200; İmran, 3/96-97; Mâide, 5/2, 95-96; Hac, 22/26-29, 33-34.

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)